

روزنبرگ هاگل های سرخ پرپر

پرویز شهریاری

شما خواهید دانست، پسران من، شما خواهید دانست
چرا ما سرود زندگی را شکستیم
کتاب را همچنان باز گذاشتیم و کار را به پایان نرساندیم،
تا در زیر خاک بیاراییم.
بیش از این اشک نریزید پسرانم،
سراسر گیتی از چرای این ناراستی آگاه خواهد شد،
در سراسر جهان خواهند دانست این بهتان را.
اشک های ما را، دردهای ما را.
شاد و سرسبز پسران من، شاد و خرم
جهان به روی فراز ما پایدار خواهد ماند،
کشتارها پایان می پذیرد، گیتی شکوفان خواهد شد.
در صلح و برابری.

اتل روزنبرگ، زندان سینگ سینگ

ساعت هشت و چهل دقیقه بعد از ظهر جمعه شب ۱۹ ژوئن ۱۹۵۳ (۲۹ خرداد ۱۳۲۲)، رادیو پخش آگهی تجارتي را قطع کرد و گوینده این خبر را اعلام کرد: «برای اعدام ژولیوس روزنبرگ در زندان سینگ سینگ نیویورک، سه شوک الکتریکی به کار رفت. ماسک اتل روزنبرگ پیش از مرگ، از صورتش افتاد».

مایکل ده ساله و روبرت شش ساله پسران خردسال روزنبرگ ها، خواب بودند، شاید آغوش گرم و پرمهر پدر و مادر خود را خواب می دیدند. آن ها چند روز پیش نامه ی کوتاهی به آیزنهاور، رییس جمهور امریکا نوشته بودند:

«آقای رییس جمهور عزیز، خواهش می کنیم مادر و پدر ما را از ما نگیرید. آن ها همیشه خیلی مهربان بوده اند و ما آن ها را بسیار دوست داریم».

اما قلب رییس جمهور عزیز، برای آن نمی‌تپید که با اشک کودکان معصوم روزنبرگ‌ها به درد آید آن قلب برای آن در سینه می‌زند که دست و پا و مغز او را در راه تامین نفع شرکت‌های حماسه به حرکت درآورد و در این تلاش شیطانی، زندگی و خوشبختی دو کودک که پدر و مادرشان قربانی یک دسیسه بودند، به‌شمار نمی‌آید.

۱۷ ژوئیه ۱۹۵۰ بود که ماموران سازمان کارآگاهی فدرال آمریکا (اف. بی. آی) ساعت هشت و نیم پس از نیم روز زنگ خانه‌ای را در خیابان «مونرو» به صدا درآوردند. ژولیوس روزنبرگ حیرت‌زده در را گشود. ماموران شتاب‌زده به درون خانه ریختند. خانه را در جست و جوی مدرک جرم زیر و رو کردند و سرانجام چون چیزی نیافتند، ژولیوس را دستبند زدند و با خود بردند. ساعت ۹ همان شب «ادگار هوور» رییس اف. بی. آی، این خبر را از شبکه‌ی رادیو پخش کرد: «امروز ماموران «اف. بی. آی» یک جاسوس دیگر به نام ژولیوس روزنبرگ را بازداشت کردند».

چهار هفته بعد، هنگامی که «اتل روزنبرگ» ساختمان دادگستری را ترک می‌کرد، به‌وسیله‌ی دو مامور «اف. بی. آی» توقیف شد. تنها به‌او فرصت دادند که خبر بازداشت خود را با تلفن به کودکانش که آن‌ها را به‌همسایه سپرده بود، بدهد.

ژولیوس روزنبرگ، مبارز راه صلح و ترقی، ضد فاشیست و یکی از فعالان جنبش کارگری آمریکا بود از سال ۱۹۴۵ که او را از خدمت دولت برکنار کرده بودند، با همکاری برادر همسرش کارگاه کوچکی ترتیب داده بود و از این راه زندگی می‌کرد.

سال ۱۹۵۰ اوج جنگ سرد بود. امپریالیسم آمریکا تنها کشوری در جهان بود که بمب اتمی در اختیار داشت تجاوز و حشیانه‌ی آمریکا به خاک کره، مردم صلح دوست جهان را برآشفته بود. خواهان پایان این جنگ و خروج ارتش آمریکا از کره بودند. در این هنگام اتحاد جمهوری‌های شوروی با ساختن بمب اتمی، انحصار آمریکا را در این زمینه درهم شکست. امپریالیسم آمریکا این‌طور وانمود کرد که شوروی بمب اتمی را از آمریکا به‌وسیله‌ی جاسوسان خود دزدیده است. امپریالیسم آمریکا قربانیان خود را باخت: «روزنبرگ‌ها».

نخست از روزنبرگ اقرار خواستند تا زندگی خود را از خطر دور دارند. ولی روزنبرگ‌ها که بی‌گناه بودند تسلیم شدند. محاکمه‌ی روزنبرگ آغاز شد. از ۱۸ شاهدی که به‌دادگاه آورده شدند، تنها ۳ نفر علیه روزنبرگ‌ها شهادت دادند. این ۳ نفر هم ادعا می‌کردند که نام ژولیوس را شنیده‌اند، اما او را نمی‌شناختند.

در روزهای محاکمه‌ی این زن و شوهر انقلابی، روزنامه‌ها و وسایل ارتباط جمعی آمریکا، که سخنگوی شرکت‌های عظیم سرمایه‌داری هستند به‌دروغ‌پردازی و جعل واقعیت‌ها پرداختند و سندهای فراوانی که بی‌گناهی این زن و شوهر را نشان می‌داد منتشر نکردند.

در بهار سال ۱۹۵۱، دادگاه، حکم اعدام آن‌ها را صادر کرد. با صدور حکم اعدام روزنبرگ‌ها، موج اعتراضی سراسر جهان را فرا گرفت. جهانیان در هزاران گردهم‌آیی و تظاهرات، آزادی آن‌ها را خواستار شدند. سه میلیون نامه و تلگراف به آمریکا رسید که آزادی روزنبرگ‌ها را می‌خواستند. جنبش نجات روزنبرگ‌ها به‌ویژه در کشورهای فرانسه و ایتالیا و کشورهای سوسیالیستی پرتوان بود، حتی پاپ خواستار آزادی آن‌ها شد. بسیاری از نویسندگان و دانشمندان بزرگ جهان مانند آنیشین و توماس مان، به‌ریس جمهور آمریکا نامه نوشتند، هزاران نفر در برابر کاخ سفید به‌عنوان اعتراض گردآمدند و آمریکا کمیته‌ی ملی عدالت برای روزنبرگ تشکیل داد و اجرای حکم ۴ بار به‌عقب افتاد دکتر «هارولد اوری»، دانشمند اتمی آمریکا اعلام کرد: «روزنبرگ‌ها بی‌گناهند و اتهام جاسوسی بی‌پایه است». در ضمن دولت آمریکا از روزنبرگ‌ها می‌خواست به‌جاسوسی اعتراف کنند تا اعدام نشوند! اما آن‌ها پاسخ می‌دادند: «ما بی‌گناهییم اگر پشت بر این حقیقت بزنیم بهای گزافی برای زندگی پرارزش و زیبای خود پرداخته‌ایم».

اتل از زندان برای ژولیوس این طور می‌نویسد: «تو می‌بینی که من در راه سفر تاریخی خودمان از مرحله‌ی دیگری هم گذشته‌ام. اگر بدانی با چه بی‌صبری در انتظار پایان این سفر هستم تا بتوانیم به‌آرزوهای پیروزمندانه در عرصه‌ی یک زندگی گرانبها پا بگذاریم، یعنی آن چیزی که این وحشیان می‌خواهند از ما بگیرند».

و ژولیوس پاسخ می‌دهد: «چقدر خود را در برابر تو کوچک می‌بینم و تا چه اندازه از داشتن تو، از سرچشمه‌ی زندگی و نیرو، سربلندم. نمی‌توان حقیقت این جریان را از مردم پنهان کرد. دیر یا زود همه آن را خواهند داشت».

دو ساعت پیش از اعدام، روزنبرگ‌ها با هم نامه‌ای برای فرزندان خردسالشان نوشتند: «کودکان عزیز و زیبای ما!»

زندگی باید به‌شما بیاموزد که نیکی در احاطه‌ی بدی نمی‌تواند شکوفا شود، زندگی باید به‌شما بیاموزد که گاه باید برای آزادی و آن چه زندگی را پرارزش می‌کند، بهای

گزافی پرداخت. آرام بگیرید که ما آرامیم و به‌درستی دریافته‌ایم که تمدن بشری هنوز به‌آن نقطه نرسیده است که زندگی، در راه اراده، برای زندگی قربانی نشود. این اطمینان که دیگران مبارزه‌ی ما را دنبال می‌کنند، ما را آرام می‌دارد. همیشه به‌خاطر داشته باشید که ما بی‌گناه بودیم و عملی برخلاف وجدان انسانی خود انجام نداده‌ایم. شما را محکم در آغوش می‌فشاریم و بر روی شما از صمیم قلب بوسه می‌زنیم. پدر و مادر شما ژولیوس، اتل».

سرانجام جمعه ۱۹ ژوئن ۱۹۵۳، اتل و ژولیوس را به‌روی صندلی الکتریکی نشانند. وکیل مدافع آنها، پس از اجرای حکم اعدام، در حالی که اشک می‌ریخت، گفت: «با دادن این حکم، دولت آمریکا فاشیسم را در کشور خود پایدار کرد و آزادی و قانون زیر پا گذاشته شد».

مرگ اتل و ژولیوس در کشورهای مرفعی جهان به‌یک عزای عمومی تبدیل شد. ده‌ها میلیون نفر در سراسر جهان به‌یاد این دو نفر یک دقیقه سکوت کردند.

پس از آن که داستان قتل‌ها و پرونده‌سازی‌های سیا علنی شد، در سال ۱۹۷۴ کمیته‌ی تجدید دادرسی روزنبرگ‌ها از طرف مبارزان راه صلح و ترقی در آمریکا تشکیل شد و بی‌گناهی آن‌ها به‌اثبات رسید.

پسران روزنبرگ‌ها، مایکل و روبرت، می‌گویند:

«ما پیمان بسته‌ایم که مبارزه‌ی پدر و مادر خود را برای صلح و دوستی میان خلق‌ها، برای آزادی و دموکراسی ضدتسلیحات اتمی، نژادپرستی و نواستعماری ادامه دهیم».

اثبات بی‌گناهی روزنبرگ‌ها و نشان دادن دست‌خونین سیا در این پرونده و افشای سیمای کریه امپریالیسم آمریکا، حلقه‌ای از این مبارزه است.

برای روزنبرگ‌ها

عزیزم، پاک کن از چهره اشک را زجا برخیز!
تو در من زنده‌ای، من از تو ما هرگز نمی‌میریم،
از آن ماست پیروزی از آن ماست فردا، با همه شادی و بهروزی
عزیزم، کار دنیا رو به‌آبادی است
و هر لاله که از خون شهیدان می‌دمد امروز
نوید روز آزادی است (ه. / سایه، تیر ۱۳۳۲)